

Derbak M.A., Siksay L.T., Pichkar Y.I.
Uzhgorod National University

SERUM C-PEPTID IN PATIENTS WITH TYPE 2 DIABETES COMBINED WITH CHRONIC HEPATITIS C

Summary

The results of examination of 400 patients with type 2 diabetes mellitus (DM) are described in the article. Two groups of patients were formed. The first studied group consisted of 125 patients with type 2 diabetes combined with chronic hepatitis C (HCV) and the second group of comparison consisted of 275 patients with type 2 diabetes without CHC disease. The groups were representative of age, sex and duration of diabetes. It is noted that 49,6% of patients with type 2 diabetes with CHC had severe diabetes, in contrast to patients without chronic hepatitis C, where only 26,5% of patients had severe forms. By studying the secretion levels of C-peptide it was found out that its reduced secretion was significantly more frequently recorded in patients with type 2 diabetes with chronic hepatitis C than those without the virus, namely in 70,4% of patients versus 6,2% ($p < 0,001$) respectively. In the subgroup of patients with a high viral load of HCV, C-peptide below normal was registered in 83,6% of cases, and in the subgroup with low viral load in 61,8%. It was established that high HCV replication activity leads to a decrease in insulin secretion with the development of insulin deficiency, deterioration compensation and clinical course of type 2 diabetes.

Keywords: chronic hepatitis C, diabetes mellitus, severe form of C-peptide.

УДК 613.84+614.253.4

ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА УМОВ ПРОЖИВАННЯ ТА НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Мізюк М.І., Суслик З.Б., Мельник В.І.

Івано-Франківський національний медичний університет

У роботі проведена гігієнічна оцінка особливостей проживання та навчання студентів медичного університету. Вивчено умови проживання, рівень матеріального забезпечення, сімейний стан, взаємовідносини у сім'ї та колективі, наявність стресових ситуацій, світловий режим під час підготовки до занять та навчання, умови підготовки до занять. До основних видів життєдіяльності студентів відносяться: підготовка до занять, навчання, заняття спортом, перегляд телепрограм, робота з комп'ютером, читання художньої літератури та ін.

Ключові слова: студенти медичного університету, умови проживання, умови навчання.

Постановка проблеми. Значення якості життя різних груп населення особливо зростає у переломні періоди життя країни і є барометром соціального благополуччя. Особливо це стосується дитячого та підліткового віку. Дослідження особливостей цього динамічного процесу є дуже важливим з точки зору виявлення факторів ризику, які можуть сприяти формуванню донозологічних, функціональних та патологічних змін в організмі студентської молоді

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оцінки якості життя студентської молоді хвилюють багатьох вчених вищих навчальних закладів. Проведені дослідження присвячені вивченню житлово-побутових та медико-соціальних умов життя у студентів, які проживали в умовах забруднення атмосферного повітря, а також умов життєдіяльності студентів [1-4].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В опублікованих дослідженнях в першу чергу представлені фрагментарні та регіональні особливості якості життя студентів. Є і невирішені питання, зокрема, особливості життєдіяльності студентів протягом робочого дня, структура окремих елементів життєдіяльності, добові затрати часу на окремі види життєдіяльності студентів тощо.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є вивчення умов проживання і навчання студентів-меди-

ків Прикарпатського регіону та добових особливостей їхньої життєдіяльності для встановлення факторів ризику виникнення змін в організмі людини.

Виклад основного матеріалу. Нами проведено вивчення умов проживання і навчання студентів та розповсюдження шкідливих звичок серед студентів 1-6 курсів Івано-Франківського національного медичного університету за спеціальною анкетною.

За результатами проведеного анкетування встановлено, що третина студентів ($35,41 \pm 2,71$)% проживає вдома, третина – в гуртожитку ($34,58 \pm 3,93$)%, а третина – на квартирах ($31,22 \pm 2,64$)%.

Більшість із них живуть у задовільних ($45,75 \pm 3,07$)% та комфортних ($45,35 \pm 4,29$)% умовах.

Рівень матеріального забезпечення у переважної маси студентів – середній ($58,72 \pm 3,47$)%, у ($21,52 \pm 2,75$)% – вище середнього, у ($12,45 \pm 2,36$)% – високий і у $1,25 \pm 0,66$ % студентів – дуже високий. При цьому сума матеріального доходу (в грн.) на одного члена сім'ї в середньому за місяць становить на 1-му курсі – 1803,80 грн., на 2-му – 1487,30 грн., на 3-му – 1660,00 грн., на 4-му – 1318,30 грн., на 5-му – 919,60 грн., на 6-му – 684,78 грн. З наведених даних видно, що середня місячна забезпеченість прогресивно знижується від 1-го до 6-го курсу.

За період навчання ($87,18 \pm 6,38$)% студентів не змінюють свій сімейний стан, а чисельність тих, що перебувають у зареєстрованому шлюбі становить

Основні види життєдіяльності студентів

Назва окремих видів життєдіяльності студентів	Частка студентів за видами життєдіяльності та курсами студентів, %						Середня частка студентів за видами життєдіяльності (%), $M \pm m$
	1	2	3	4	5	6	
Підготовка до занять	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0±0,00
Навчання	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0±0,00
Закупка продуктів і приготування їжі	82,54	90,70	82,98	95,56	93,02	86,84	88,61±2,19
Приєм їжі	100,0	95,34	97,87	100,0	97,67	100,0	98,48±0,77
Ранкова фіззарядка	38,10	27,91	23,40	15,56	16,28	28,95	25,03±3,48
Заняття спортом	58,73	60,47	44,68	11,11	30,23	44,74	41,66±7,59
Відвідування кінотеатру	20,63	37,21	21,28	11,11	34,88	31,58	26,12±4,12
Відвідування театру	9,52	6,98	8,51	6,67	11,63	5,26	8,10±0,93
Перегляд теле-програм	36,51	48,84	48,94	51,11	51,16	68,42	42,30±4,17
Робота з комп'ютером	87,30	90,70	91,49	91,41	86,05	94,74	90,28±1,29
Читання художньої літератури	38,10	44,19	31,91	64,44	34,88	60,53	45,68±5,59
Денний сон	53,97	62,79	53,19	55,56	41,86	47,37	52,46±2,93
Нічний сон	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0±0,00

Таблиця 2

Добові затрати часу на окремі види життєдіяльності студентів, год.

Назва окремих видів життєдіяльності студентів	Затрати часу серед студентів за курсами, год.						Середні затрати часу (год.), $M \pm m$	Структура часових затрат, %
	1	2	3	4	5	6		
Підготовка до занять	3,80	2,90	4,27	2,49	3,76	1,60	3,14±0,41	13,08
Навчання	5,70	7,00	6,23	6,42	6,59	4,75	6,12±0,32	25,50
Закупка продуктів і приготування їжі	0,77	1,01	0,55	1,16	1,20	1,30	0,99±0,12	4,13
Приєм їжі	0,84	0,80	0,92	0,72	1,11	0,94	0,89±0,06	3,70
Ранкова фіззарядка	0,10	0,05	0,09	0,04	0,06	0,06	0,07±0,01	0,29
Заняття спортом	0,76	0,80	0,35	0,48	0,31	0,40	0,52±0,09	2,17
Відвідування кінотеатру	0,40	0,50	0,42	0,19	0,70	0,60	0,47±0,07	1,96
Відвідування театру	0,16	0,12	0,18	0,15	0,20	0,12	0,16±0,01	0,67
Перегляд телепрограм	0,46	0,65	0,73	0,83	0,75	1,15	0,77±0,09	3,21
Робота з комп'ютером	2,10	2,20	2,14	2,31	1,82	2,45	2,17±0,09	9,04
Читання художньої літератури	0,38	0,40	0,50	1,03	0,58	0,86	0,63±0,11	2,63
Денний сон	0,80	1,10	0,64	0,78	0,56	0,54	0,74±0,09	3,08
Нічний сон	6,57	6,70	6,50	6,11	6,24	7,16	6,55±0,15	27,29
Громадський транспорт	0,60	0,60	0,75	0,89	1,02	0,80	0,78±0,07	3,25

(10,65±5,47)% і зростає до закінчення терміну навчання: 2-й курс – 4,0%, 3-й – 4,1%, 4-й – 4,2%, 5-й – 15,9% і 6-й – 35,7% студентів. На 1-му курсі 1,4% студентів перебувають в незареєстрованому шлюбі. До завершення навчання на старших курсах починають появлятися розлучення: 5-й курс – 2,3%, 6-й курс – 2,4%.

Взаємовідносини в сім'ях як доброзичливі оцінюють (68,45±3,1)%, як задовільні – (23,55±8,10)%, а як незадовільні – (4,96±0,83)% респондентів.

Взаємовідносини у навчальних колективах як задовільні оцінюють (48,94±2,80)%, як доброзичливі – (41,78±2,77)%, а як конфліктні – (5,45±2,39)% студентів.

Серед них (28,37±3,56)% ніколи не відчувають самотності, (63,15±3,07)% – іноді, а (8,48±2,31)% – часто.

У (32,20±4,80)% респондентів часто зустрічаються стресові ситуації, у (60,90±3,42)% – іноді, а у (6,90±1,17)% – майже ніколи.

Екологічний стан довкілля, в якому вони проживають, часто турбує (45,42±4,56)%, іноді – (40,70±4,05)%, ніколи – (4,65±2,20)% студентів.

Деяко менше їх турбує політична ситуація, зокрема: часто турбує (38,92±1,86)%, іноді – (39,28±1,97)%, ніколи – (11,19±1,54)%.

Підготовку до занять (61,44±3,06)% студентів здійснюють в окремій кімнаті, а (30,24±3,12)% – в кімнаті гуртожитку. Звертає на себе увагу той факт, що тільки (4,52±0,92)% готуються до занять у читальному залі, а в бібліотеці ще менше – (3,80±0,44)% студентів.

При цьому достатній світловий режим під час підготовки до занять відмічають (79,31±4,55)%, а під час навчання – (88,30±1,20)% студентів.

До основних видів життєдіяльності студентів відносяться: підготовка до занять (100,0±0,00)%, навчання (100,0±0,00)%, прийом їжі (98,48±0,77)%, заняття спортом (41,66±7,59)%, перегляд телепрограм (42,30±4,17)%, робота з комп'ютером (90,28±1,29)%,

читання художньої літератури (45,68±5,59)%, денний сон (52,46±2,93)%, нічний сон (100,0±0,00)% тощо (табл. 1).

У структурі життєдіяльності студентів підготовка до занять становить 13,8% або (3,14±0,41) год., навчання – 25,5% або (6,12±0,32) год., прийом їжі – 3,7% або (0,89±0,06) год., заняття спортом – 2,17% або (0,52±0,09) год., перегляд телепрограм – 3,21% або (0,77±0,09) год., робота з комп'ютером – 9,04% або (2,17±0,09) год., читання художньої літератури – 2,63% або (0,63±0,11) год., денний сон – 3,08% або (0,74±0,09) год., нічний сон – 27,29% або (6,55±0,15) год., користування громадським транспортом – 3,25% або (0,78±0,07) год. тощо (табл. 2).

Висновки і пропозиції. Таким чином, умови проживання, рівень матеріального забезпечення, сімейний стан, взаємовідносини у сім'ї та колективі, світловий режим під час підготовки до занять та навчання, умови підготовки до занять в основному задовільні. До основних видів життєдіяльності студентів, на які вони відводять найбільше часу, відносяться: підготовка до занять, навчання, заняття спортом, перегляд телепрограм, робота з комп'ютером, читання художньої літератури. До негативних особливостей слід віднести той факт, що тільки 4,5% готуються до занять у читальному залі, а в бібліотеці ще менше – 3,8% студентів.

Необхідно продовжувати вивчення якості життя студентів в умовах педагогічних інновацій.

Список літератури:

1. Изучение образа жизни, состояния здоровья и успеваемости студентов при интенсификации образовательного процесса / Н. А. Агаджанян, Т. Ш. Миннибаев, А. Е. Северин [и др.] // Гигиена и санитария. – 2005. – № 3. – С. 48–52.
2. Коробчанський В. О. Гігієнічна оцінка впливу кредитно-модульної системи навчання на функціональний стан студентів вищих медичних навчальних закладів / В. О. Коробчанський, О. Г. Резніченко // Український журнал з проблем медицини праці. – 2010. – № 3. – С. 62–66.
3. Гігієнічна оцінка житлово-побутових і медико-соціальних умов життя сучасних студентів / І. В. Сергета, О. Є. Александрова, І. Л. Дунець [та ін.] // Гігієна населених місць. – 2012. – № 60. – С. 300–305.
4. Ушаков И. Б. Современные проблемы качества жизни студентов / И. Б. Ушаков, Н. В. Соколова // Гигиена и санитария. – 2007. – № 2. – С. 56–58.

Мизюк М.І., Суслык З.Б., Мельник В.І.

Ивано-Франковский национальный медицинский университет

ГИГИЕНИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА УСЛОВИЙ ПРОЖИВАНИЯ И ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Аннотация

В работе проведена гигиеническая оценка особенностей проживания и обучения студентов медицинского университета. Изучено условия проживания, уровень материального обеспечения, семейное состояние, взаимоотношения в семье и коллективе, наличие стрессовых ситуаций, световой режим во время подготовки к занятиям и обучения, условия подготовки к занятиям. К основным видам жизнедеятельности студентов относятся: подготовка к занятиям, обучение, занятия спортом, просмотр телепрограмм, работа с компьютером, чтение художественной литературы и др.

Ключевые слова: студенты медицинского университета, условия проживания, условия обучения.

Mizyuk M.I., Suslyk Z.B., Melnyk V.I.

Ivano-Frankivsk National Medical University

HYGIENIC ESTIMATION OF LIVING CONDITIONS AND EDUCATION OF STUDENTS OF MEDICAL UNIVERSITY

Summary

In present article the living and training conditions of students of Medical University were estimated. The living conditions, financial prosperity, marital status, family and groups relationships, presence of stress situations, lighting regime during preparation of homework and lessons, training conditions were studied. The basic vital activities of students are preparing for the lessons, studying, athletics, watching TV, work at computer, reading etc.

Keywords: students of Medical University, living conditions, training conditions.